

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 568

van **BRECHT WARNEZ**

datum: 19 mei 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Levenslang leren (LLL) - Werkstudenten

In de beleidsnota Onderwijs duidt de minister meermaals op het belang van levenslang leren. Tezelfdertijd erkent hij dat de participatie in Vlaanderen eraan relatief laag ligt. Zijn doel is dan ook het stichten van echte leercultuur in Vlaanderen. Het statuut van werkstudent speelt hierbij een belangrijke rol. Artikel I.3, 78°, c) van de Codex Hoger Onderwijs legt universiteiten en hogescholen op om studietrajecten in te richten, specifiek voor werkstudenten. Daarnaast kiezen onderwijsinstellingen er ook voor om een instellingseigen werkstudentenstatuut in te richten voor werkstudenten die een regulier studietraject volgen.

Om goed in te schatten hoever de leercultuur, inzonderheid wat betreft het werkstudentenstatuut, al gevorderd is, is het belangrijk de cijfers omtrent het opleidingsaanbod en de participatie te blijven monitoren.

1. Kan de minister een lijst bezorgen van alle opleidingen die naast het reguliere studietraject ook een studietraject specifiek voor werkstudenten inrichten? Graag een opdeling per onderwijsinstelling en opleidingslocatie vanaf academiejaar 2014-2015 tot heden. Hoe evalueert hij de gegevens?
2. Hoeveel werkstudenten schreven zich in voor het specifieke studietraject voor werkstudenten? Graag een overzicht met opdeling per onderwijsinstelling, soort opleiding (bachelor, master, schakelprogramma, ...), cluster van studiegebieden, opleiding en academiejaar vanaf academiejaar 2014-2015 tot heden. Hoe evalueert de minister de gegevens?
3. Kan de minister voor die werkstudenten ook cijfers geven over de verdeling man-vrouw, de leeftijd en uit welke provincie ze komen? Graag een opdeling per opleiding per academiejaar vanaf academiejaar 2014-2015 tot heden. Hoe evalueert hij de gegevens?
4. Wat was het gemiddelde studierendement van deze werkstudenten? Graag een opdeling per opleiding per academiejaar vanaf academiejaar 2014-2015 tot heden. Hoe evalueert de minister deze gegevens?
5. Kan de minister een overzicht geven van het aantal en het percentage trajectstarters die werkstudent zijn in het traject en die het diploma van de opleiding waarin de student trajectstarter was niet behalen per academiejaar van de eerste inschrijving in het traject? Graag een overzicht vanaf academiejaar 2014-2015 tot heden. Hoe evalueert de minister de gegevens?

**Vlaams
Parlement**

6. In zijn visienota over het Voorsprongfonds verwijst de minister naar de aanbeveling van de OESO om het opleidingsaanbod in het hoger onderwijs te verruimen en te flexibiliseren, vooral om volwassen studenten of werkstudenten aan te trekken.

Bevat het Voorsprongfonds projecten die ook rekening houden met werkstudenten of specifiek gericht zijn op deze studenten?

Zo ja, graag een overzicht van deze projecten, met vermelding van de naam, het budget en een korte samenvatting van de werking en de doelstellingen.

Zo niet, waarom niet? De doelstelling van het Voorsprongfonds is het hoger onderwijs sterker, flexibeler en digitaler maken, iets waar werkstudenten zeer veel baat bij zouden kunnen hebben. Acht de minister dat dan geen gemiste kans?

7. Ziet de minister een stijging van de participatie als werkstudent aan opleidingen in het hoger onderwijs? Zo niet, streeft hij dan in het kader van de beleidsdoelstellingen rond levenslang leren naar een stijging van de participatiegraad van werkstudenten aan opleidingen in het hoger onderwijs? Zijn er al concrete initiatieven om de participatie van werkstudenten op te krikken?

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 568 van 19 mei 2022
van **BRECHT WARNEZ**

Noot vooraf

De gegevens met betrekking tot het academiejaar 2021-2022 zijn voorlopige gegevens. Deze gegevens werden nog niet officieel gevalideerd door de instellingen en kunnen dus nog wijzigen.

Om een **werkstudent** te zijn, moet een student werknemer zijn of werkzoekende waarbij de opleiding kadert in een door de arbeidsbemiddelingsdienst voorgesteld traject naar werk. De student mag bovendien nog niet in het bezit zijn van een masterdiploma of een tweede cyclusediploma. De term 'werkstudent' wordt hier gebruikt in het kader van de codex hoger onderwijs.

Een (werk)student kan zich inschrijven voor een **werktraject**. De opleiding moet dan aantonen dat het studietraject aangepast is naar tijdstip (bijvoorbeeld het contactonderwijs vindt 's avonds plaats) of naar vorm (het contactonderwijs wordt bijvoorbeeld vervangen door afstandsonderwijs of digitaal onderwijs). Daarnaast dienen er aanpassingen te zijn aan het studie- en leermateriaal, aan de begeleiding en aan de wijze van toetsen en examinering.

De gegevens in Tabel 7 over studierendement zijn ten dele onzichtbaar gemaakt. Wanneer het aantal werkstudenten in een opleiding kleiner is dan 5 is het immers onmogelijk om zinvolle interpretaties van de cijfers toe laten. Bovendien bestaat er het risico op identificatie van deze studenten.

1. Tabel 1 in de bijlage (SV568_Antwoord.xlsx) geeft een overzicht van de verschillende studietrajecten die werden ingericht als werktrajecten sinds het academiejaar 2014-2015. Tabel 2 geeft een samenvattend overzicht van het aantal studietrajecten dat elk academiejaar werd ingericht. Hierin kan men vaststellen dat het aantal studietrajecten ingericht als werktraject meer dan een verdubbeling kende in het academiejaar 2021-2022. Deze toename is bijna uitsluitend toe te schrijven aan de opname van werktrajecten in de graduaatsopleiding (en HBO5 in afbouw) in de beleidsdatabank hoger onderwijs.
2. Tabel 3 in de bijlage (SV568_Antwoord.xlsx) geeft een overzicht van het aantal inschrijvingen in specifieke studietrajecten voor werkstudenten. Het overzicht maakt een opdeling tussen onderwijsinstellingen, soort opleidingen, studiegebieden en opleidingen. Het absolute aantal inschrijvingen van werkstudenten kent een bescheiden toename tussen de academiejaren 2014-2015 en 2016-2017. Tot het academiejaar 2018-2019 kent het absolute aantal inschrijvingen van werkstudenten een daling, maar vanaf het academiejaar 2019-2020 kent het absolute aantal inschrijvingen van werkstudenten een aanzienlijke toename. Deze toename is in belangrijke mate toe te schrijven aan de inschrijvingen in werktrajecten in graduaatsopleidingen en HBO5-opleidingen. Deze opleidingen hebben schijnbaar een grotere aantrekkingskracht bij werkstudenten dan de andere types van opleidingen (zie ook Tabel 8).

3. Tabellen 4, 5 en 6 geven per opleiding een overzicht van respectievelijk de absolute en relatieve verdeling naar geslacht, leeftijd en provincie van het aantal inschrijvingen van werkstudenten. Op vlak van geslacht kan men vaststellen dat de meeste type van opleidingen onder de werkstudenten een groter aandeel vrouwen kennen. Er zijn echter ook belangrijke verschillen tussen de verschillende opleidingen. Bovendien, om deze cijfers volledig in perspectief te plaatsen, dient men rekening te houden met de geslachtverdeling in de instroomcijfers. Op vlak van leeftijd kan men vaststellen dat in alle type van opleidingen de 26 tot 35-jarigen het meest vertegenwoordigd zijn, maar er zijn ook verschillen vast te stellen tussen de opleidingen. Wederom is het belangrijk voor de interpretatie van deze cijfers voor ogen te houden dat de leeftijdsverdeling in instroomcijfers sterk kan verschillen tussen opleidingen. Op vlak van provincie is het dan weer belangrijk voor ogen te houden dat de locatie van de opleiding een belangrijke rol kan spelen.
4. Tabel 7 in de bijlage (SV568_Antwoord.xlsx) geeft een overzicht van het studierendement van werkstudenten in de verschillende opleidingen. Afhankelijk van het type opleiding, zijn er verschillen in het studierendement van werkstudenten. Zo behalen in het academiejaar 2020-2021 werkstudenten in de academische bachelor het laagste studierendement (64%) en werkstudenten in de MANaMA het hoogste (95%). Er spelen zich op de achtergrond wel belangrijke selectie-effecten af, namelijk in de academische bachelor stromen veel studenten voor de eerste maal in in het HO terwijl in de MANaMA het gaat om studenten die tenminste één Master succesvol hebben afgerond. Dit zal ten dele het verschil in studierendement verklaren.

Binnen een type opleiding, kan men regelmatig ook belangrijke verschillen in studierendement tussen opleidingen vaststellen. Met andere woorden, het gemiddelde studierendement van werkstudenten binnen een type opleiding is niet altijd even representatief voor iedere werkstudent in een opleiding van dat type. Dit is voornamelijk het geval bij voor werkstudenten in academische bachelors, masters en professionele bachelors.

5. Tabel 8 in de bijlage (SV568_Antwoord.xlsx) geeft een overzicht van het aantal en aandeel trajectstarters dat werkstudent is. Tabel 9 geeft een overzicht van het aandeel werkstudenten onder deze trajectstarters dat al dan niet het diploma behaald, of nog steeds is ingeschreven.

De cijfers in Tabel 8 geven aan dat het aandeel werkstudenten in de meeste types van opleiding zeer laag is. Het zijn voornamelijk de graduaatsopleidingen en schakelprogramma's die relatief populair zijn onder de werkstudenten.

De cijfers in Tabel 9 geven aan dat de drop-out onder werkende trajectstarters tot het academiejaar 2018-2019 relatief hoog is in de academische en professionele bachelors en lager ligt in de masters. Vooral in de academische bachelors en de masters zijn de cijfers wel ten dele in dalende lijn in vergelijking met het academiejaar 2014-2015.

6. Met het Voorsprongfonds wil ik onderwijsinstellingen ondersteunen bij het ontwikkelen van een toekomstgericht opleidingsportfolio, van het ontwikkelen van een aanbod rond levenslang leren en in het verder ontplooiën van kwaliteitsvol digitaal onderwijs.

Binnen verschillende projecten komen werkstudenten aan bod (<https://www.onderwijs.vlaanderen.be/nl/oproep-projecttoelagen-voorsprongfonds-voor-hogescholen-en-universiteiten>).

7. Tot het academiejaar 2018-2019 kent het absolute aantal inschrijvingen van werkstudenten een daling, maar vanaf het academiejaar 2019-2020 kent het absolute aantal inschrijvingen van werkstudenten een aanzienlijke toename. Deze toename is in belangrijke mate toe te schrijven aan de inschrijvingen in werktrajecten in

graduaatsopleidingen en HBO5-opleidingen. Voor hier verdere initiatieven rond te nemen zal ik de resultaten van de projecten van het Voorsprongfonds afwachten.

BIJLAGE

[Overzicht](#)